

[Ole Espersen]

Jeg vil gerne som ordfører for forslagsstillerne sige tak for den, jeg havde nær sagt fuldstændige enighed, der er om dette forslag og om dets, så vidt jeg har forstået det, hurtigst mulige gennemførelse. Jeg synes, debatten har vist behovet for et center af den karakter, som vi gerne vil have. Det er helt åbenbart, at menneskerettighederne også er et politisk spørgsmål. Ministerens og forskellige ordføreres indlæg viser, at menneskerettighederne kan bruges og naturligvis bliver brugt politisk. Det er vel det bedste udtryk for, at der er behov for uafhængig forskning, undervisning og formidling om dette emne.

Den uafhængighed lægger vi megen vægt på. Selvfølgelig kan man diskutere, hvorvidt det er korrekt, som det foreslås i vedtægterne, at der skal være et centerråd, der bl.a. har medlemmer fra en række ministerier, som har berøring med menneskerettighederne. Det kunne godt diskuteres, om det var rigtigt. Når vi synes, det er rimeligt, og når forslagsstillerne i det hele taget synes, det er rimeligt, så er det, fordi vi venter et aktivt samarbejde mellem den danske stat, mellem regering og Folketing og dette center, men uden at uafhængigheden på nogen måde af den grund mistes. Det er derfor, at det er formulert således, at centerrådet kan diskutere retningslinjerne for virksomheden, men selvfølgelig ikke tage nogen beslutninger. Det er meget, meget vigtigt.

Vi har i min gruppe i de senere år følt, at der var en manglende interesse, manglende forskning, manglende formidling af menneskerettighedsproblematikken. Og der har bestemt ikke været nogen grund til denne mangel. Der har været behov for interessen i høj grad, men den har så at sige været for nedgående i en række år. Og det er vores håb, at dette center kan bevirke, at udviklingen går i modsat retning.

Vi er kendt herhjemme for – jeg tror, det var hr. Bjørn Elmquist, der nævnte det – at vi inden for bestemte områder øver en betydelig indsats for beskyttelsen af menneskerettighederne. Jeg tænker her også på det center for rehabilitering af torturofre, vi har. Men det er naturligvis et bestemt og ret afgrænset område. Det er vores håb, at centret vil kunne stå for en mere overordnet interesse for forskning i og formidling af menneskerettigheder i det hele taget. Heri ser vi centrets store rolle.

Jeg er naturligvis enig med de ordførere, der har sagt, at det er på tide, at vi kommer i gang, efter at mange andre lande, især de nordiske, har beskæftiget sig grundigt og meget seriøst med dette emne i adskillige år.

Jeg håber, at det lykkes i kraft af udvalgsarbejdet at få taget den endelige beslutning, således at centret kan starte virksomheden allerede i år. Jeg kan ikke se nogen grund til, at vi skulle vente eller tøve. De spørgsmål, ministeren rejser, må vi naturligvis diskutere i udvalget, men jeg kan ikke tænke mig eller forestille mig, at de skulle være afgørende i den forstand, at de kan bevirke en forsinkelse. Den endelige placering af centret, hvori vores system skal placeres, må afvente disse drøftelser, men udgangspunktet må i hvert fald være, at centret skal være så uafhængigt, som det overhovedet kan lade sig gøre.

I den forbindelse vil jeg meget gerne understrege det, hr. Bernhard Baunsgaard sagde, nemlig at menneskerettighederne starter jo også herhjemme. Der er i høj grad grund til at undersøge, om vi på alle områder lever op til de forpligtelser, vi har påtaget os, eller de moralske krav, vi bør efterleve, og af den grund er uafhængigheden naturligvis endda særdeles vigtig.

Men tak for den enstemmige tilslutning til dette beslutningsforslag.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg kan forsikre hr. Ole Espersen om, at jeg ikke har noget ønske om at sinke dette forslags gang igennem Folketinget. De forskellige kritikpunkter eller rettere forslag til ændringer eller opstramninger, jeg vil komme med, har ikke til hensigt at sinke sagen. Jeg ser ikke nogen som helst begrundelse for, at dette center ikke kan ekspederes fra dette Ting – for min skyld gerne før påske, i hvert fald før sommerferien.

Jeg vil gerne, for at der ikke skal opstå myter, give et par eksempler på ændringer eller opstramninger, jeg ville foreslå.

For det første har alle partier lagt megen vægt på, at når vi har den slags særlige forskningsinstitutter, så er det vigtigt, at de ikke bare har uafhængige bestyrelser, men også har stærkt fagkyndige bestyrelser. Når man ser, hvem der udpeger centerrådet, kan man roligt sige, at det ikke bliver noget særligt fagkyndigt centerråd, vi får. Hvis ikke vi